

Interpellation pojkars resultat

Bakgrund

Beredande tjänsteperson: Camilla Hedlund

Skolans uppdrag är att ge alla barn och ungdomar de kunskaper och färdigheter de behöver för att lyckas i livet. Men i Norsjö kommun ser vi en oroande utveckling där pojkar halkar efter i skolan, med resultat som är sämre än både flickornas och genomsnittet i Västerbottens län och riket.

2024:års meritvärden för årskurs 9 visar att flickorna i Norsjö har ett snitt på 236 poäng, medan pojkarnas ligger på endast 197 poäng. Det är en betydande skillnad. Dessutom har endast 73,9 % av pojkarna klarat godkänt i alla ämnen, jämfört med 96,2 % av flickorna. Vissa ämnen sticker ut mer negativt än andra; I årskurs 9 hade bara lite drygt 80 % av pojkarna fått godkänt i svenska och i matematik hade inte ens 80% av pojkarna fått ett godkänt betyg.

Men problemet börjar tidigare än så. 2024 hade endast 58,6 % av pojkarna i årskurs 6 klarat alla ämnen. Det är alarmerande!

Frågan är om skolan i Norsjö maktar med att ge pojkarna det stöd de behöver för att klara sin utbildning. Att meritvärden och godkända betyg i alla ämnen ligger lägre än snittet i både länet och riket signalerar inte det.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor till allmänna utbildnings- och omsorgsutskottets ordförande Magnus Eriksson (S):

1. Hur förklarar du att Norsjö kommun ligger så dåligt till när det gäller pojkars skolresultat?

- Det är känt att pojkar generellt ligger på lägre meritvärde än flickor. Verksamheten har i sina kvalitetsrapporter berättat om skillnaderna över tid och även insatser som genomförts via målbeskrivningar i Verksamhetsplanerna. I nulägesanalysen som togs fram under ”Samverkan för bästa skola” framkom att det är på mellanstadiet som skillnaderna mellan pojkar och flickors resultat börjar uppstå. Man har sett i enkäter och via pedagogers observationer att pojkars motivation till studier är en stor orsak till brister i resultat. Vi har även haft hög andel nyanlända i den grupp pojkar som inte når betygsgränserna.
- **VT-24 åk 6, andel pojkar som uppnått alla betygsgränser:**
Norsjö: 58,6% (85% flickor)
Riket: 66,4% (71,4% för flickor)
- **HT -24 åk 6, andel pojkar som uppnått alla betygsgränser:**
Norsjö: 70% pojkar (90% flickor)
Snittet i riket på pojkars resultat har sedan 2015 sjunkit. 66,4% från VT-24 är senast rapporterade.
- Studie från Skolverket säger att:
Skillnaden mellan pojkar och flickors måluppfyllelse är ett nationellt fenomen som inte är begränsat till några speciella skolor eller några speciella elevgrupper. Skolverket anger att den enskilda skolan verkar ha det svårt att regelmässigt bryta det nationella mönstret. De största genomsnittliga könsskillnaderna finns i glesbygdskommunerna i norra Sverige. I enstaka kommuner är det inte ovanligt med meritvärdesdifferenser på över 70 meritvärdespoäng.

- Sett till SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambandsanalyser) som är ett analysverktyg som beskriver resultaten i svensk skola och som ger en mer nyanserad bild av resultat då modellen tar hänsyn till skolors förutsättningar så har Norsjö över tid bättre resultat än förväntat. I modellen beräknas förväntade meritvärden i åk 9 utifrån 3 bakgrundsfaktorer:
 - Föräldrars utbildningsnivå
 - Utländsk bakgrund
 - Och andelen pojkar och flickor (hög andel pojkar ger lägre förväntade resultat)
- Resultaten från SALSA (se tabellen nedan) visar att sedan 2016 har meritvärdet i Norsjö har varit högre än det modellberäknade värdet – mellan 3–20 meritvärdenspoäng högre än det modellberäknade värdet.

År	Faktiskt meritvärde	Modellberäknat värde	Skillnad mellan faktiskt värde och modellberäknat värde
2016	229	208	20
2017	194	184	10
2018	223	214	9
2019	226	210	17
2020	241	224	18
2021	229	223	7
2022	232	224	8
2023	218	214	3
2024	228	213	16

2. Vilka konkreta åtgärder har kommunen vidtagit för att förbättra pojkars skolresultat?

- För 4 år sedan genomgick personalen utbildning kring att arbeta med motivation specifikt kopplat mot pojkar.
- Under Samverkan för bästa skola tiden har grundskolan fokuserat att arbeta differentierat. Vilket innebär att pedagogerna ska bli skickligare på att möta eleverna där de är och att pedagogerna är tydliga med mål och syfte med undervisningen. Enligt forskning ska dessa insatser öka motivationen till studier (eleverna förstår målen, syftet, får möta mer undervisning där de är = högre motivation)
- Erbjudande om extra undervisningstid ges till elever men vi har inte så många elever som antar erbjudandet.
- Vi arbetar även med MVP – Mentor in violence prevention, där man bland annat pratar genus och maskulinitetsnormer. Satsningen genomförs baserat på forskning som visar att en machokultur kan påverka pojkars skolresultat negativt, då det kan anses “omanligt” att anstränga sig/vara duktig i skolan. Genom att arbeta med dessa normer stärks pojkar i att våga prestera.

3. Har kommunen någon plan för att tidigt identifiera och stödja de pojkar som riskerar att halka efter, exempelvis genom särskilda insatser i läs- och skrivutveckling?

Verksamheten följer alla resultat så som betyg, NP, bedömningsstöd, screeningar, pedagogers analyser av sin undervisning i alla åldrar noggrant via kvalitetsarbeten som pedagoger och rektorer genomför. Analyser sker alltid med kön som en av faktorerna att analysera. Efter fjolåret såg man att bland annat läs och skriv hade ökade brister i resultat generellt och är därmed ett mål i detta läsårs verksamhetsplan. Det är framskrivet tillsammans med matten då automatisering i båda ämnena behöver förbättras. Alltså att eleverna ska kunna läsa bättre och att ex kunna rabbla tabeller i matematiken eller annan automatisering i andra ämnen.

4. Vad gör kommunen för att säkerställa att alla elever, oavsett kön, får en likvärdig utbildning och lika möjligheter att lyckas i skolan?

- Medveten analys av kön kopplat till resultaten och de framskrivna mål verksamheten presenterar i verksamhetsplanen ska säkerställa att verksamheten tillgodoser att alla elever från en likvärdig utbildning. Grundskolan har valt att fördjupa arbetet kring differentierat arbetssätt. Det innebär att skolan möter eleverna där de är och att även elever som behöver utmaningar för att nå högre betyg får sina behov tillgodosedda likväl de som behöver mer stöttning i sitt lärande.
- Skolan arbetar också strategiskt kompensatoriskt, så att föräldrarnas skolbakgrund inte ska vara avgörande för elevens skolresultat, till exempel genom att erbjuda läxläs två gånger i veckan.

Magnus Eriksson
Utbildnings- och omsorgsutskottets ordförande